

BOEK AANKONDIGINGEN.

Over vrouwenkleeding. Eerste voordracht, gehouden 11 Dec. 1899 te 's-Gravenhage, door Dr. C. H. STRATZ. Amsterdam, SCHELTEMA & HOLKEMA's Boekhandel.

Deze keurige voordracht werd gehouden in de propaganda-vergadering der vereeniging tot verbetering der vrouwenkleeding.

Het was een gelukkig denkbeeld van de oprichtsters dier jonge vereeniging, zich om steun en voorlichting tot den schrijver van „Die Schönheit des weiblichen Körpers” te wenden. Zij verzekerde zich daardoor niet slechts een wetenschappelijken medewerker, maar weerde tevens de voorstelling, als zou haar streven naar eenvoud, hygiëne en gemak verwaarloozing beduiden der eischen van schoonheid en goeden smaak.

Dr. STRATZ heeft zich in zijn voordracht niet bepaald tot de bespreking van sommige hangende quaesties. Hij heeft de zaak veel breeder opgevat, en zich van den oorsprong der kleeding rekenschap trachten te geven. Zijn voordracht werd daardoor een boeiend stukje cultuur-historie, door een aantal fraaie photographieën, meest uit het Ethnographisch museum te Leiden afkomstig, toegelicht.

Hij onderscheidt in hoofdzaak twee typen, een zuidelijke kleeding, (doel: versiering van het lichaam) bestaande in een heupband waaruit zich de rok ontwikkelt, en een mantel; en een noordelijke kleeding (doel: bescherming van het lichaam), bestaande in broek en jas met mouwen. De noordelijke kleeding is meestal de typische geworden voor den man, de zuidelijke voor de vrouw. Uit verschillende combinaties dier beide kleedingstypen ontwikkelde zich bij de verschillende volken het zoogenaamde nationaal-kostuum.

Een volgende lezing zal tot onderwerp hebben de mode, haar nadeelige invloeden op het lichaam en de middelen, om daarin te voorzien.

CATHARINE VAN TUSSEN BROEK.

INGEZONDEN.

Mijnheer de Redacteur!

Op bladzijde 1025 van den vorigen jaargang van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* beklagt Dr. J. F. PH. HERS er zich over, dat Dr. M. JUDA, als Voorzitter van de Commissie voor het fonds ter ondersteuning van behoeftige kunstgenooten en weduwen van leden onzer Maatschappij, geen gelden kon afzonderen voor twee ongehuwde dochters van een collega, die, zonder

middelen na te laten, was gestorven, na gedurende vijftig jaren met eere te hebben gepraktiseerd.

Het heeft mij verwonderd, dat niemand op het stukje van Dr. HERS heeft gereageerd. Dr. HERS zelf erkent trouwens, dat het reglement van het ondersteuningsfonds alleen van kunstbroeders en weduwen spreekt. En mijns inziens te recht. Want zolang een behoeftige collega of doctors-weduwe slechts honderd of hoogstens honderd vijftig gulden jaarlijks uit het fonds kan ontvangen, zou het dwaasheid zijn de ondersteuning uit te breiden tot ongetrouwde dochters. Zelfs bij Staats-pensioenen, waarvoor bijv. een hoogleeraar in toto éénmaal zijn volle tractement, dus f 6000.— stort, is een regeling getroffen, waarbij de volwassen zoons of dochters niets ontvangen en de kinderen betrekkelijk weinig. Zoo ontvangt de zoon van een hoogleeraar in het gunstigste geval slechts twee honderd gulden jaarlijks tot aan zijn achttiende jaar, derhalve gewoonlijk slechts gedurende enkele jaren.

Terwijl ik dus de bovenvermelde klacht ongegrond durf noemen, ben ik het geheel eens met Dr. HERS, waar hij het een bedroevend feit noemt, dat tal van goeode geneeskundigen zoo weinig bijdragen voor het ondersteuningsfonds. Hierin verbetering te brengen zal wel het hoofddoel van Dr. HERS' schrijven zijn geweest.

Zij die het moeilijk missen kunnen, contribueeren met twee gulden genoeg. Er zullen echter verscheidenen zijn, die eenige guldens meer kunnen en willen afstaan, ja ik houd mij overtuigd, dat er onder onze collega's zijn, die eenvoudig niet hooger op de lijst teekenen omdat het zoo pronkerig zou staan!

Maar het oude spreekwoord zegt „leeringen wekken, voorbeelden trekken” en daarom verheug ik mij U te kunnen melden, dat eenige Rotterdamsche collega's voortaan in plaats van twee gulden jaarlijks tien gulden zullen storten.

Door correspondentie met Dr. JUDA vernam ik, dat er vroeger heel aardig gecontribueerd werd door niet-medici. Door overlijden was er slechts één zoodanige contribuant overgebleven.

Mij dunkt, dat het op onzen weg kan liggen vermogende patiënten, die veel aan de geneeskunst te danken hebben met het ondersteuningsfonds bekend te maken. Ik weet, dat jaarlijksche bijdragen van niet-medici aan de Commissie van het fonds zeer welkom zullen zijn.

Onlangs vertelde mij een onzer waardigste seniores, dat hij een zijner patiënten had overreed het ondersteuningsfonds te bedenken in haar testament.

Is het niet te verwonderen en te betreuren, dat zoo weinig geneeskundigen iets legateeren aan dit fonds? Als ieder, die het doen kon, daaraan slechts honderd gulden vermaakte, zou er reeds veel gewonnen zijn. Ik heb er de laatste jaargangen van ons *Tijdschrift* op nagezien, maar vond slechts één legaat vermeld, n.l. dat van Dr. ROSEN te Amsterdam van vijfhonderd gulden. Laten wij zijn aandenken in eere houden!

Op de Algemeene Vergadering te Groningen, gehouden 8 en 9 Juli 1895, klaagt de afdeeling Tiel, dat er zoo weinig en door zoo weinigen gegeven wordt en ondersteunt zeer den wensch van de Commissie, dat er meer zal worden bijgedragen.

„Als de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst iets ter hand neemt, moet zij dit goed doen, althans veel beter dan tot nu toe”.

Waarlijk, als de menschen wisten hoe dankbaar de ondersteunden zijn (in 1899 zeven behoeftige collega's en zes-en-twintig weduwen van geneeskundigen) dan zou er door de 1800 leden van de Maatschappij meer worden bijgedragen dan ongeveer f 3200.— in het jaar, zooals thans het geval is.

Ten slotte nog een opmerking. Onder de medici met een drukke praktijk zijn er — het spreekt van zelf — die geneigd zijn alles wat wachten kan, uit te stellen tot den volgenden dag. Maar van dit uitstel komt afstel. Wat ik hun, die meer kunnen en willen geven, met aandrang vraag is zoo spoedig mogelijk aan den Penningmeester hunner afdeeling of aan Dr. M. JUDA, Prinsengracht 685, te Amsterdam op te geven tot welk bedrag zij hun jaarlijksche contributie willen verhoogen.

Ook de ondergeteekende is volgaarne bereid zulke opgaven in ontvangst te nemen en aan den betreffenden Penningmeester over te brengen.

Rotterdam, 6 Februari 1900.

Dr. S. J. HALBERTSMA.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

CHICAGO. — Een reuzenwerk. De stad Chicago put haar drinkwater uit het Michigan-meer, op een plaats, die 4 K.M. van den oever verwijderd is. In dat meer komt echter ook de rivier uit, die het afvoerwater der stad ontvangt, en om nu iedere verontreiniging van het meer te vermijden, heeft de stad een kanaal van 64 K.M. lengte gemaakt, waardoor het water der rivier afvloeit in de Illinois, een zijtak van de Mississippi, zonder dat de steden, aan de Illinois voor besmetting hebben te vreezen, daar het kanaalwater bij de uitmonding in de Illinois geheel zuiver is. Tevens is hierdoor een waterweg geschapen van het Michigan-meer naar het Zuiden. Het werk heeft 32 millioen dollars gekost (*Semaine Médicale*).

BUDA-PESTH. — Forceps post-mortem. Dr. FLEISCHMANN deelt in het *Centralblatt für Gynaecologie* mede, dat een primipara, lijdere aan aort- en mitralisinsufficiëntie, na langdurigen arbeid gestorven was, toen één lepel van de forceps was ingebracht. Tien minuten lang kon hij zich niet met het kind bemoeien, doch toen bracht hij de tweede lepel in, en een asphyctisch kind, dat gemakkelijk bijkwam, werd geboren. FLEISCHMANN vermeldt nog twee zulke gevallen, die beschreven zijn. Hoewel men bij de omgeving veel bezwaar zal ontmoeten tegen verrichtingen aan een gestorvene, ziet men uit zulke gevallen, dat men de vrucht niet aan zich zelve mag overlaten.

PARIJS. — Watten als verbandmiddel. De meeste medici zullen wel niet weten, aan wien zij het wattenverband te danken hebben; het gaat met de nuttigste dingen, die in dagelijksch gebruik zijn, meestal zoo. En